

Konkurransen i bankmarkedet

XXX

xx. januar 2024

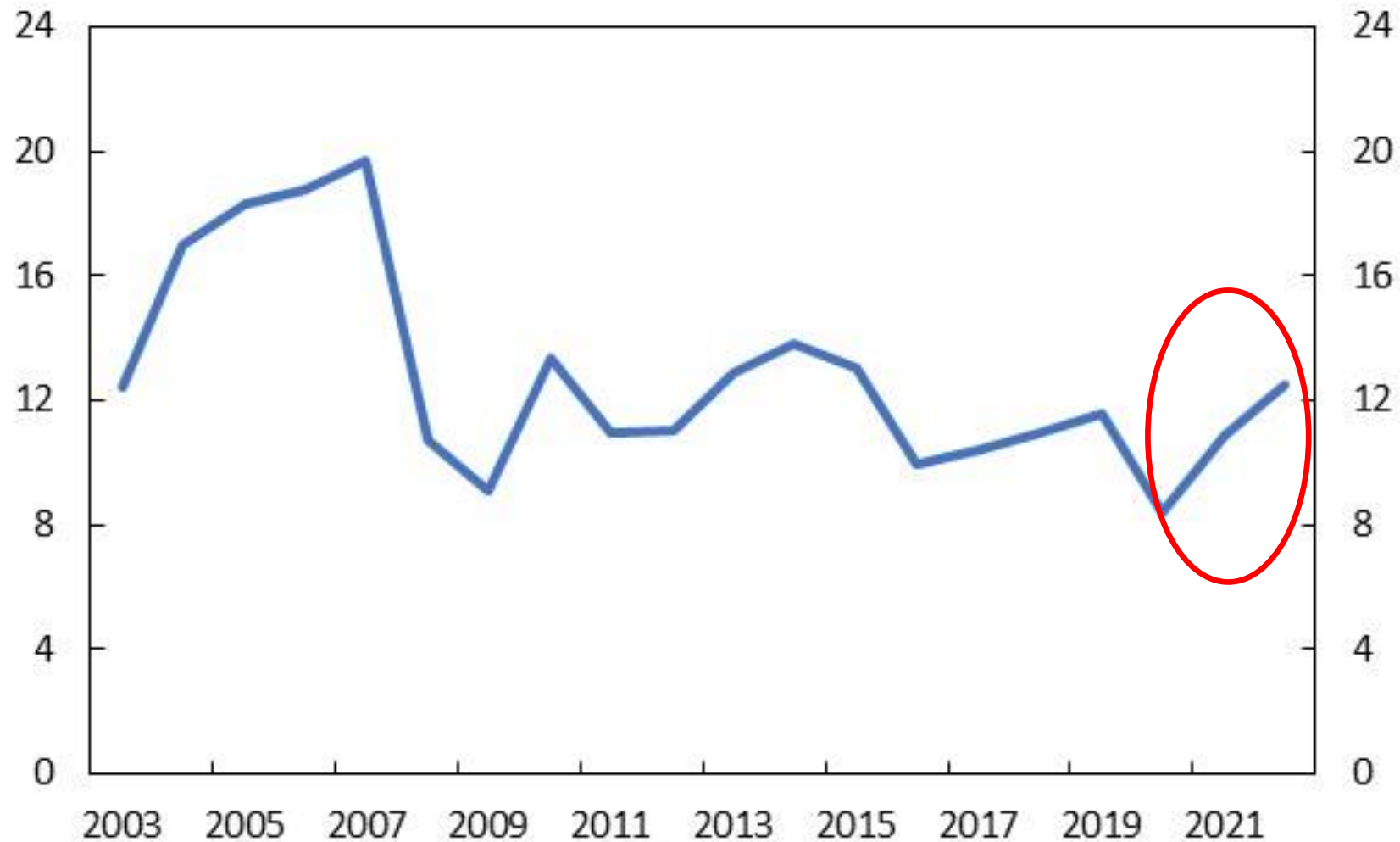
XX

Finansdepartementet ba om innspill fra Finans Norge på:

1. Hvordan bankbytteløsningene fungerer og om det er rom for forbedringer
2. Om informasjonen til kundene er god nok
3. Om dagens løsninger er godt nok tilpasset ikke-digitale kunder
4. Om andre tiltak kan styrke konkurransen
5. Hvordan markedet har tilpasset seg PSD2 og mulige effekter av PSD3-forslag

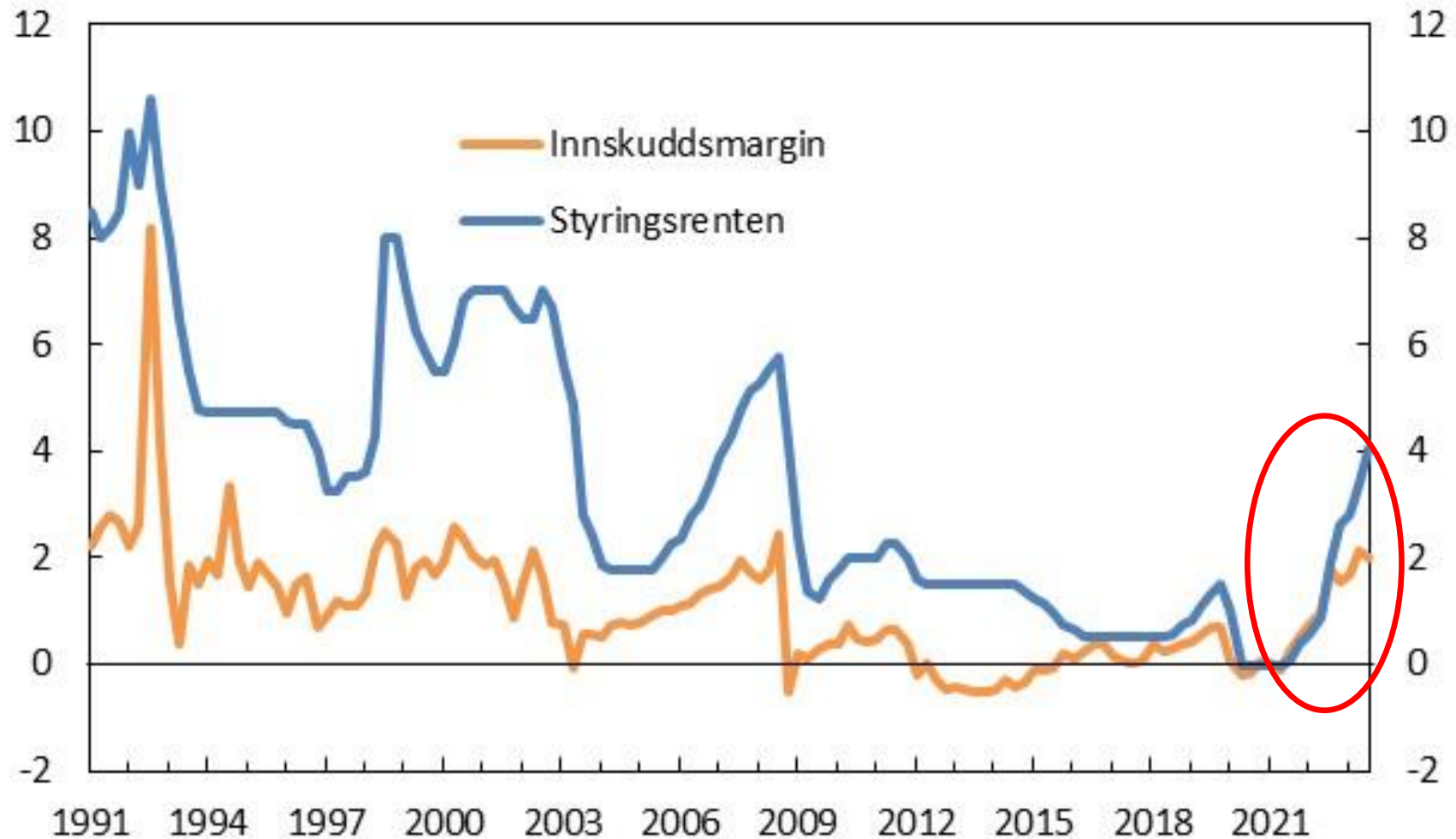
Lønnsomheten har økt etter pandemien

Egenkapitalavkastning for de 7 største norskeide bankkonsernene

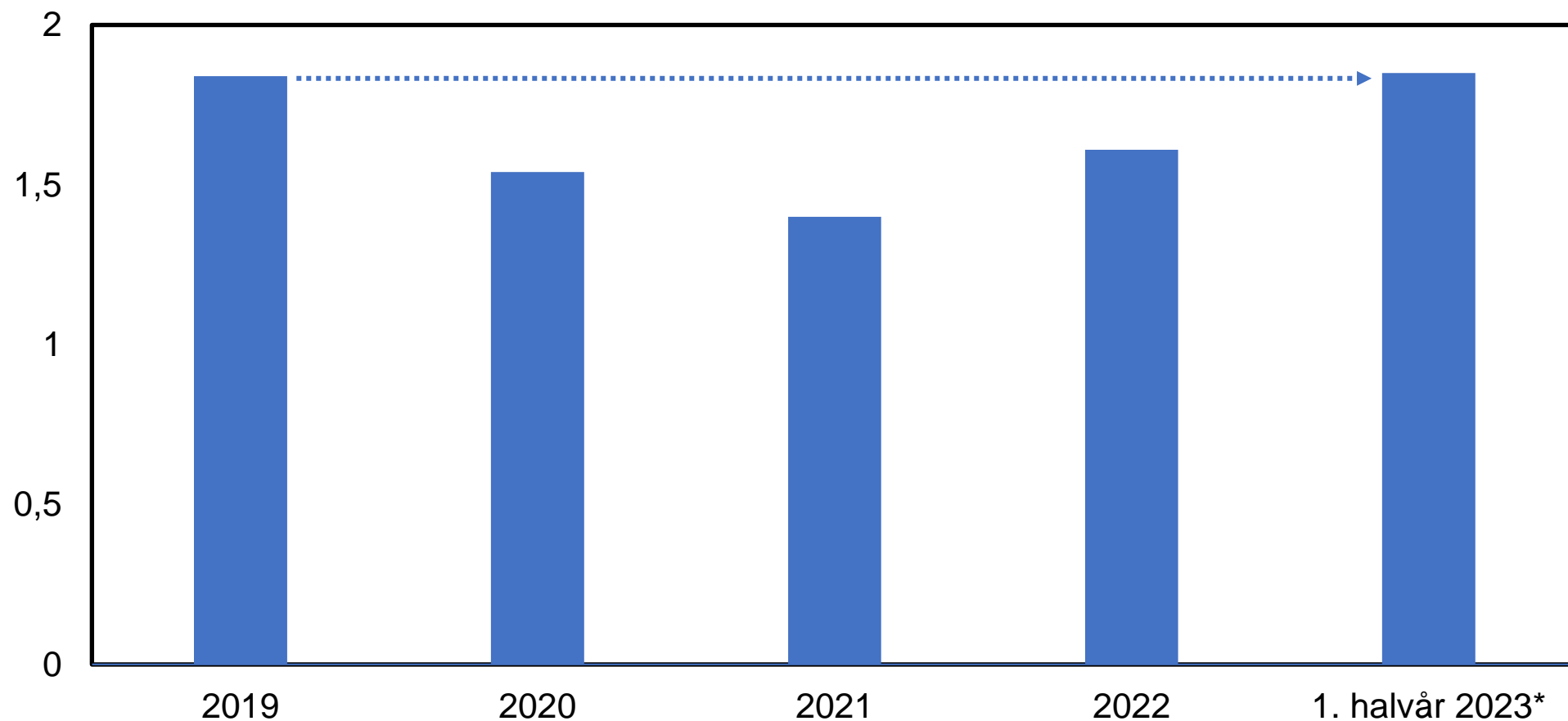
Innskuddsmarginen har økt

Bankenes innskuddsmargin (NIBOR minus innskuddsrente) og styringsrenten

Netto renteinntekter på samme nivå som før pandemien

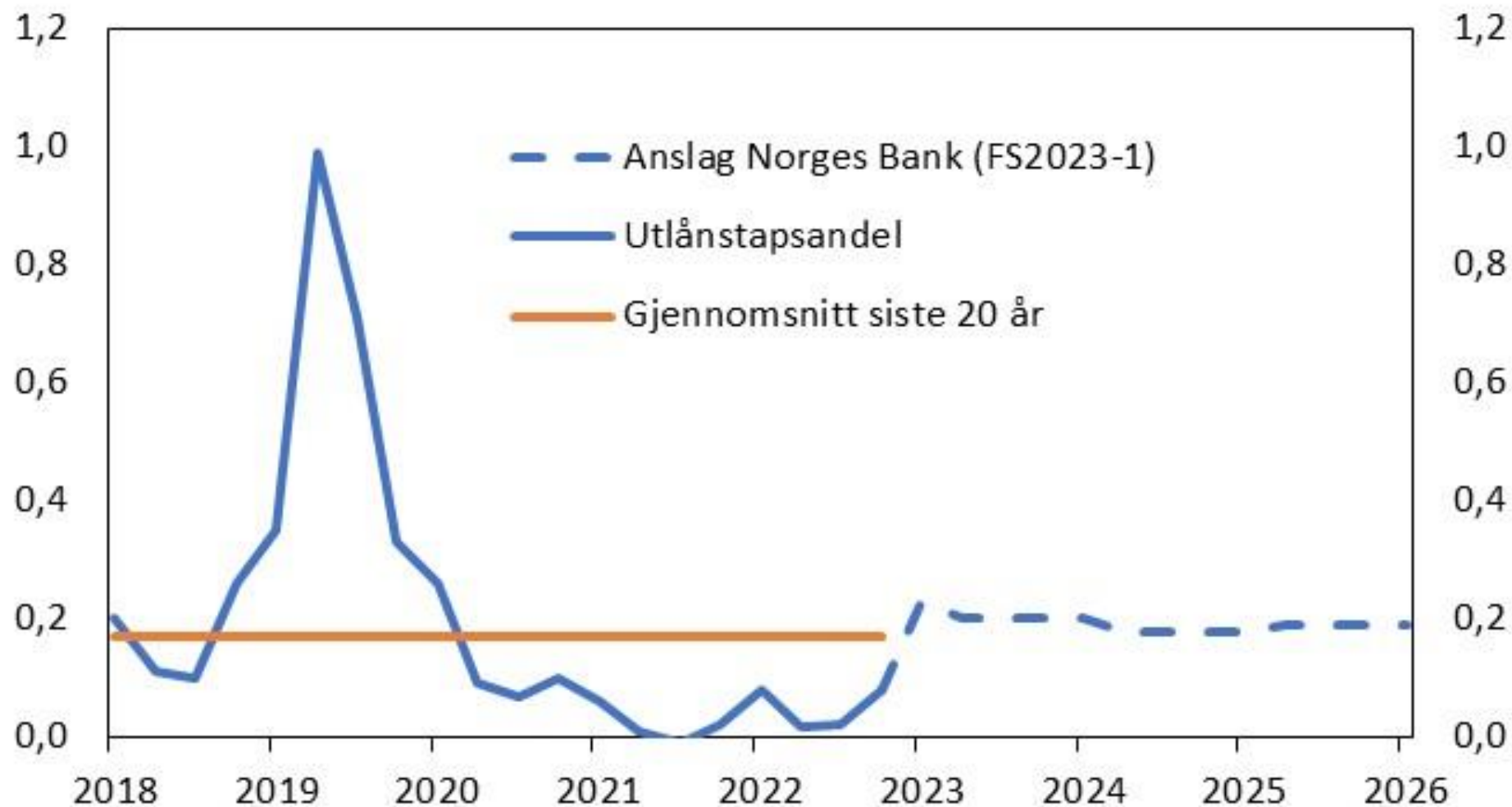
Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Kilde: Finanstilsynet. Tall for 1. halvår 2023 er målt relativt til samme periode året før

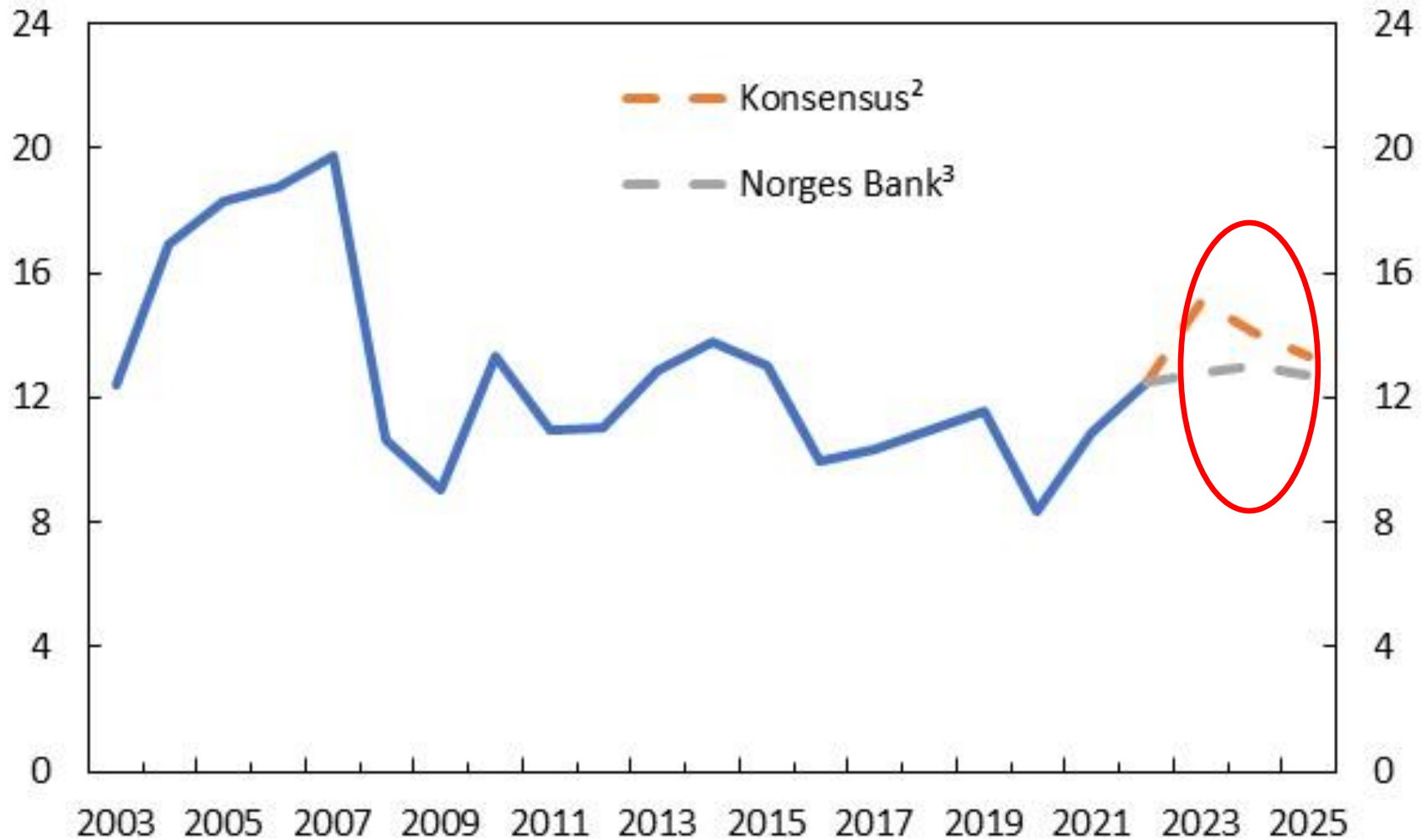
Tapene er ventet å øke

Utlånstapsandel. Anslag fra Norges Bank

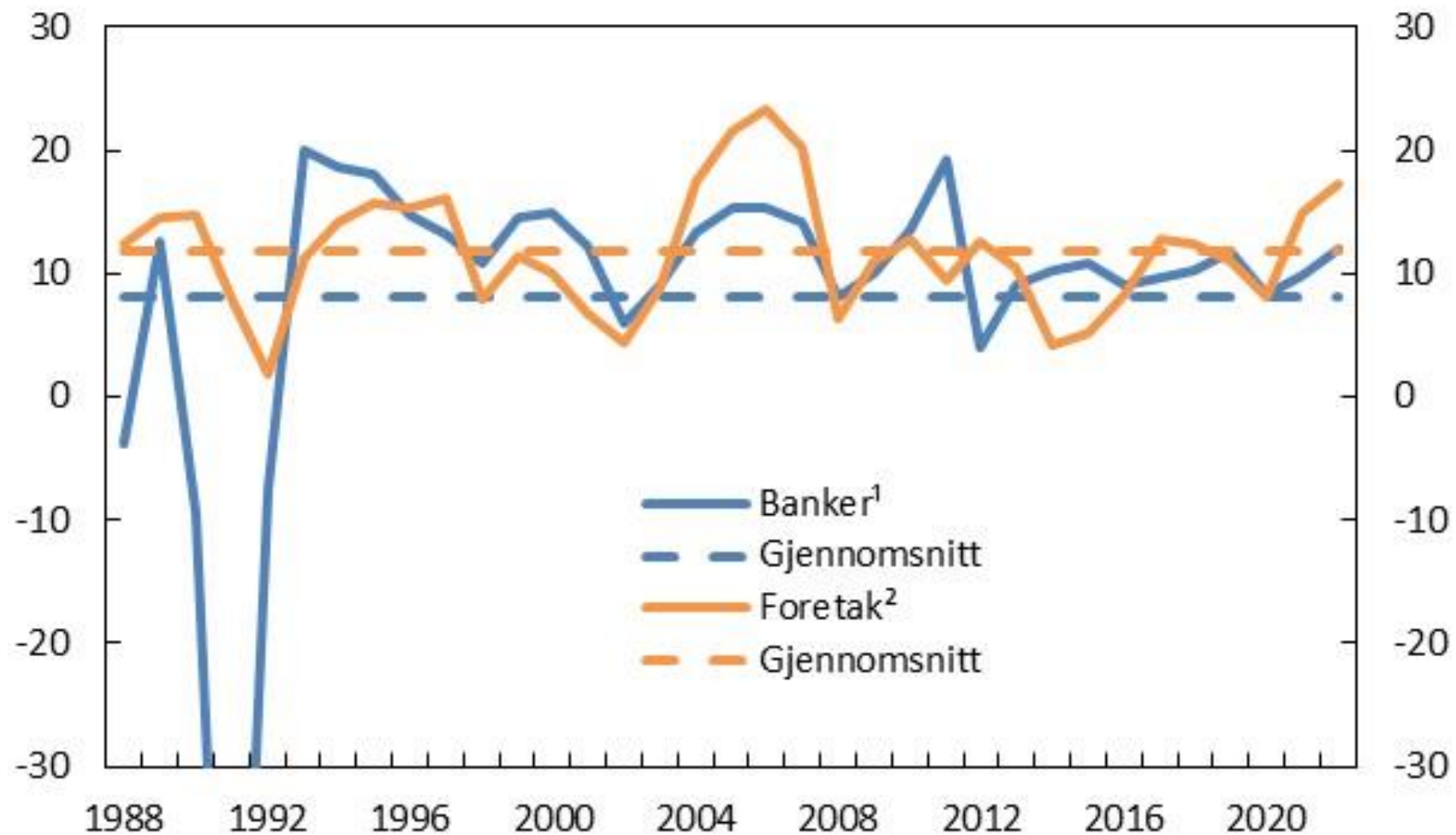
Lønnsomheten er ventet å falle

Egenkapitalavkastning for de 7 største norskeide bankkonsernene

Over tid er lønnsomheten på samme nivå som for vanlige foretak

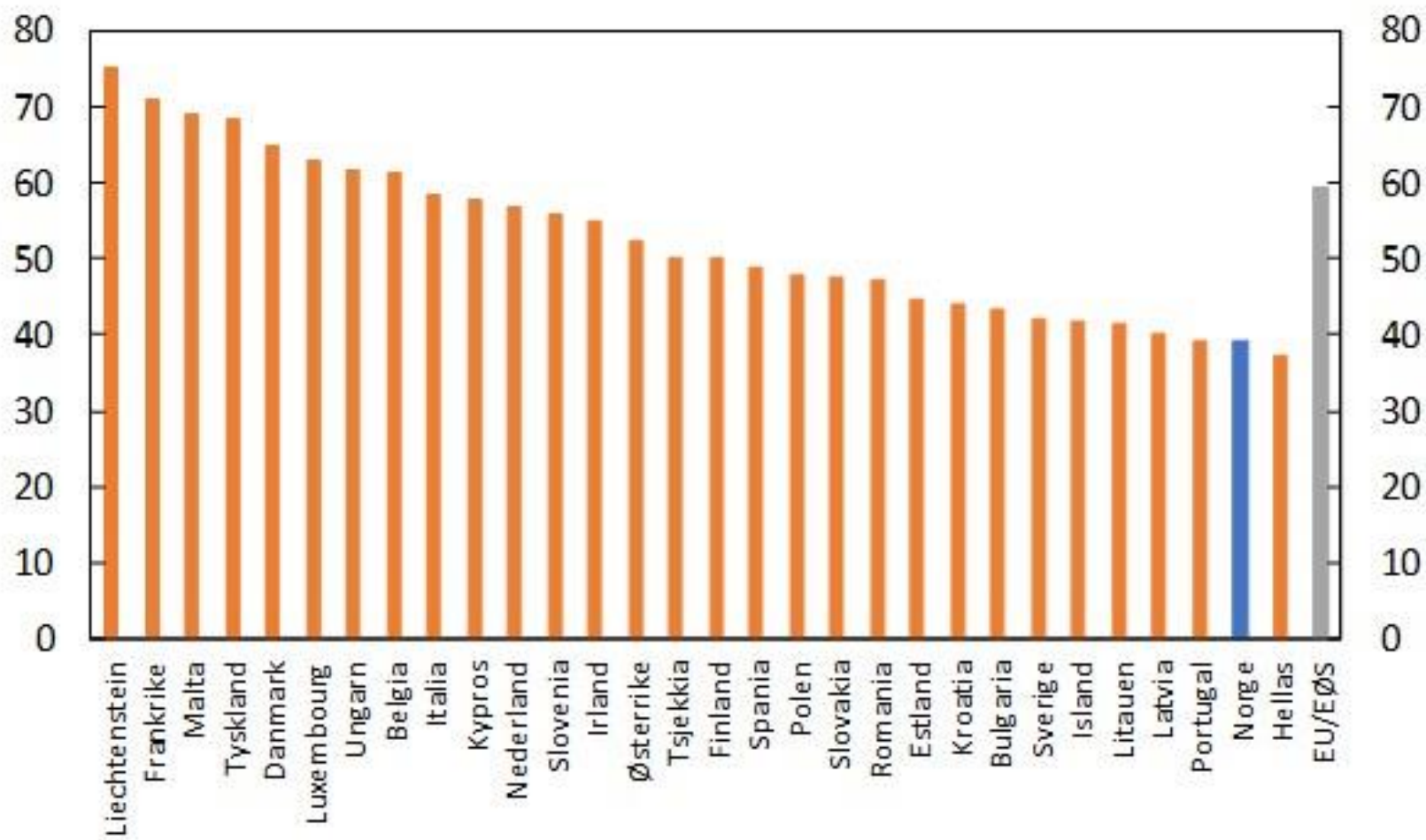
Egenkapitalavkastning for norsk banksektor

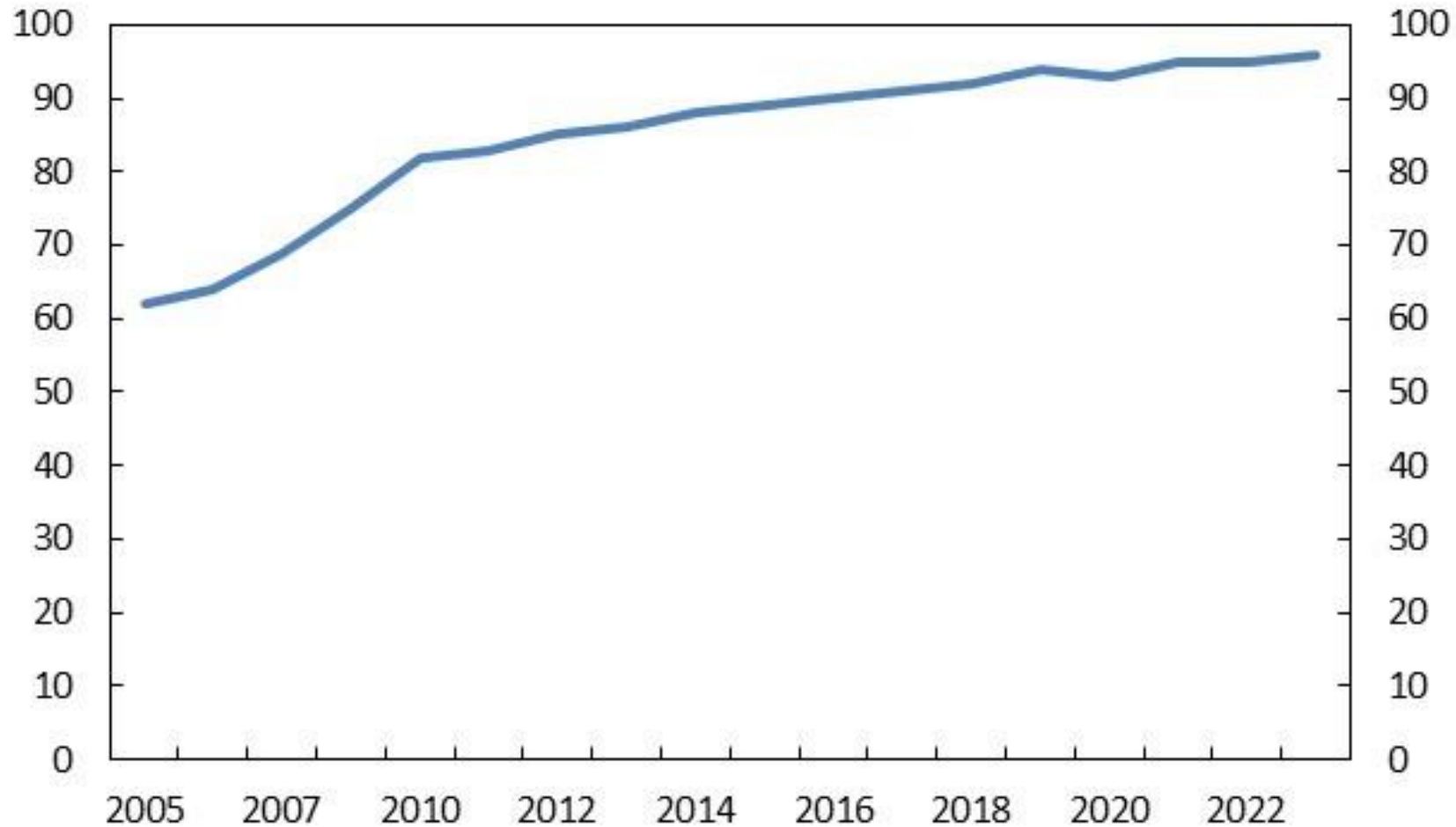
Norske banker blant de mest kostnadseffektive bankene i Europa

Gjennomsnittlig kostnadsgrad for 3. kvartal 2022 – 2. kvartal 2023

Nesten alle nordmenn bruker internettbaserte banktjenester

Andel som har brukt internetttil banktjenester de siste 3 månedene

Digitaliseringen har kommet bankkundene til gode

Bankenes rentemargin (utlånsrente minus innskuddsrente)

1.1 Dagens bankbytteløsninger og eventuelle rom for forbedringer

Det er enkelt å bytte bank i Norge:

- Norske bankkunder kan velge mellom et stort antall banker
- Norske banker har samlet seg om bransjeregler
- Digitale løsninger gjør bankbytter stadig enklere og raskere
  - Heldigital flytting av kundeforhold
  - eFaktura blir sendt til alle kundens bankforbindelser
  - Selvbetjent flytting av faste betalingsoppdrag med AvtaleGiro

1.2 Dagens bankbytteløsninger og eventuelle rom for forbedringer

- Liten nytte å innføre bankbytteløsninger fra Storbritannia og Nederland
  - Norske banker tilbyr allerede slike tjenester for bedrifter
  - Privatpersoner har færre innbetalinger enn bedrifter
  - Krever omfattende sikkerhetstiltak
  - Ikke som hensiktsmessig å etablere fellesordninger som i praksis bare utsetter en nødvendig oppgave
- Kontonummerportabilitet ikke et avgjørende tiltak
  - Underliggende infrastruktur avgjør hvor enkelt det er å bytte bank – Norge langt framme
  - Utviklingen i betalingsmarkedet gjør kontonummer stadig mindre relevant
  - Kontonummerportabilitet vil kreve betydelige investeringer fra bankene

1.3 Dagens bankbytteløsninger og eventuelle rom for forbedringer

Banknæringen jobber kontinuerlig med å forenkle bankbytter ytterligere

- Standardmal for bankbytteskjema
- Forklaringsdokument til kunden

Finans Norge har også identifisert ytterligere muligheter for å forenkle bankbytter

- Justere bankbytteskjema, slik at kunden får gjennomført bankbyttet så snart som mulig
- Frikoble BankID fra kundeforholdet i den enkelte bank

2. Informasjon om spareprodukter og bankbytteløsninger

Informasjonen er lett tilgjengelig for kundene:

- Digitale plattformer
- MIFID stiller krav til bankene

Budsjettforliket: krav om mer omfattende rapportering til Finansportalen

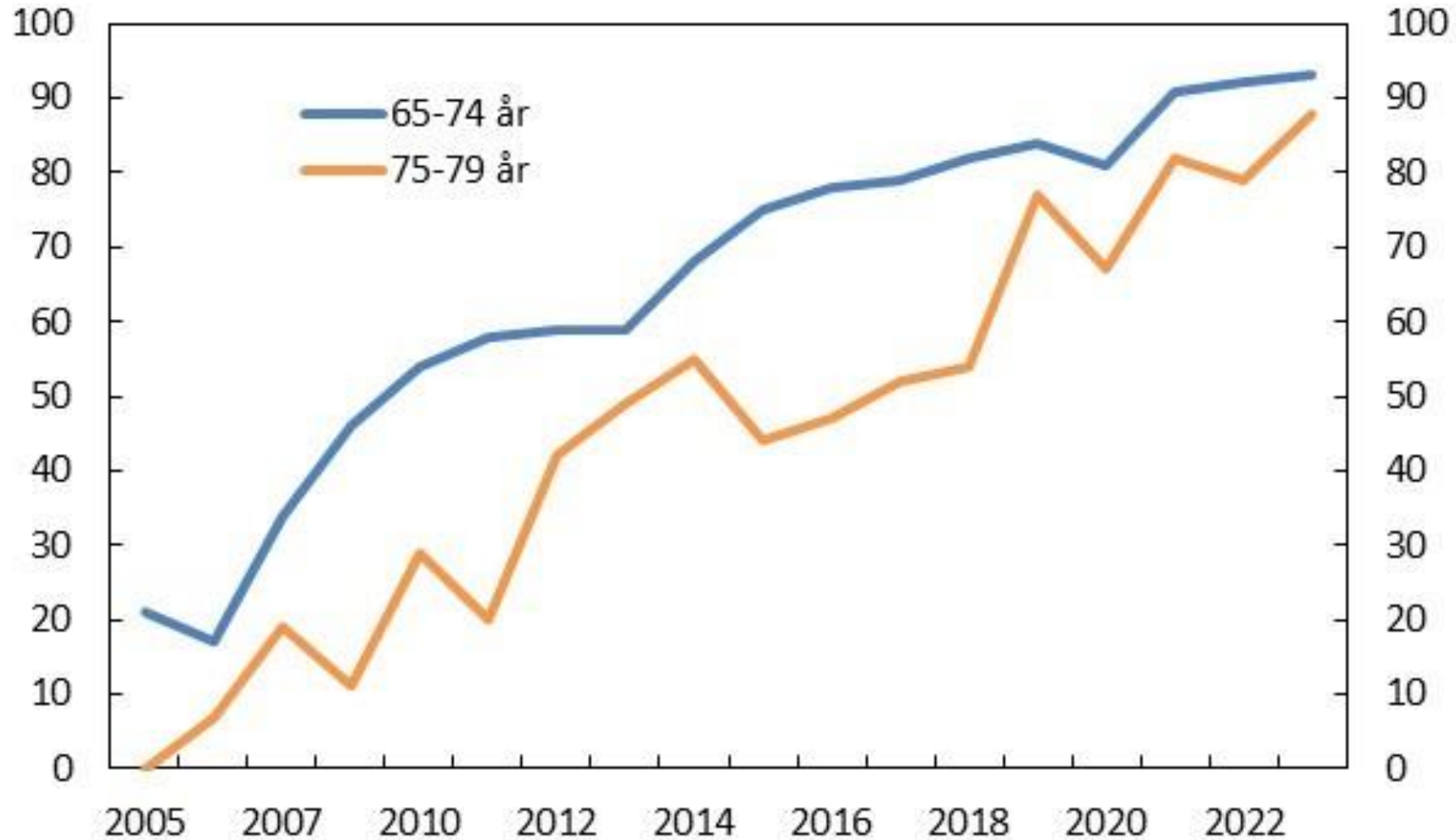
⇒ Vil påføre bankene større rapporteringskostnader med uklar nytte

- I Finansportalen kan privatpersoner allerede spesifisere markedsområde
- Gjennomsnittrenter og områdescore gir ikke nødvendigvis bedre informasjon
- Kan gjøre Finansportalen mindre brukervennlig
- Bankene kan komme i brudd med konkurranselovgivningen

⇒ Finans Norge ser ikke behov for å endre innrapporteringskravene til Finansportalen

3.1 Tilpasning til ikke-digitale kunder

Andel som har brukt internett til banktjenester de siste 3 månedene

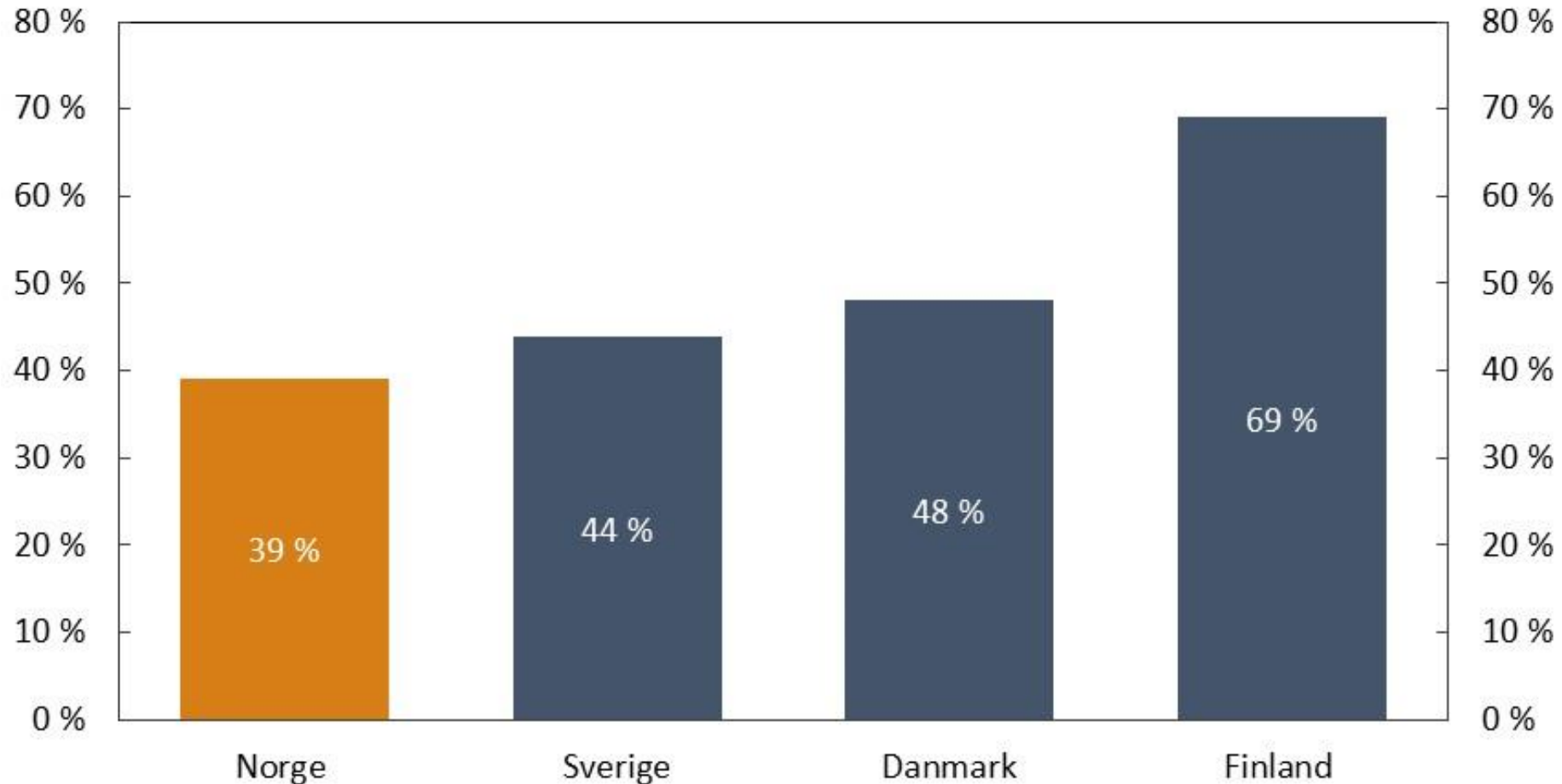
3.2 Tilpasning til ikke-digitale kunder

Bransjenormen forplikter alle medlemsbankene til å tilby:

- Tjenester for ikke-digitale kunder
- Disposisjonsfullmakt
- Veiledning til digitale bankløsninger

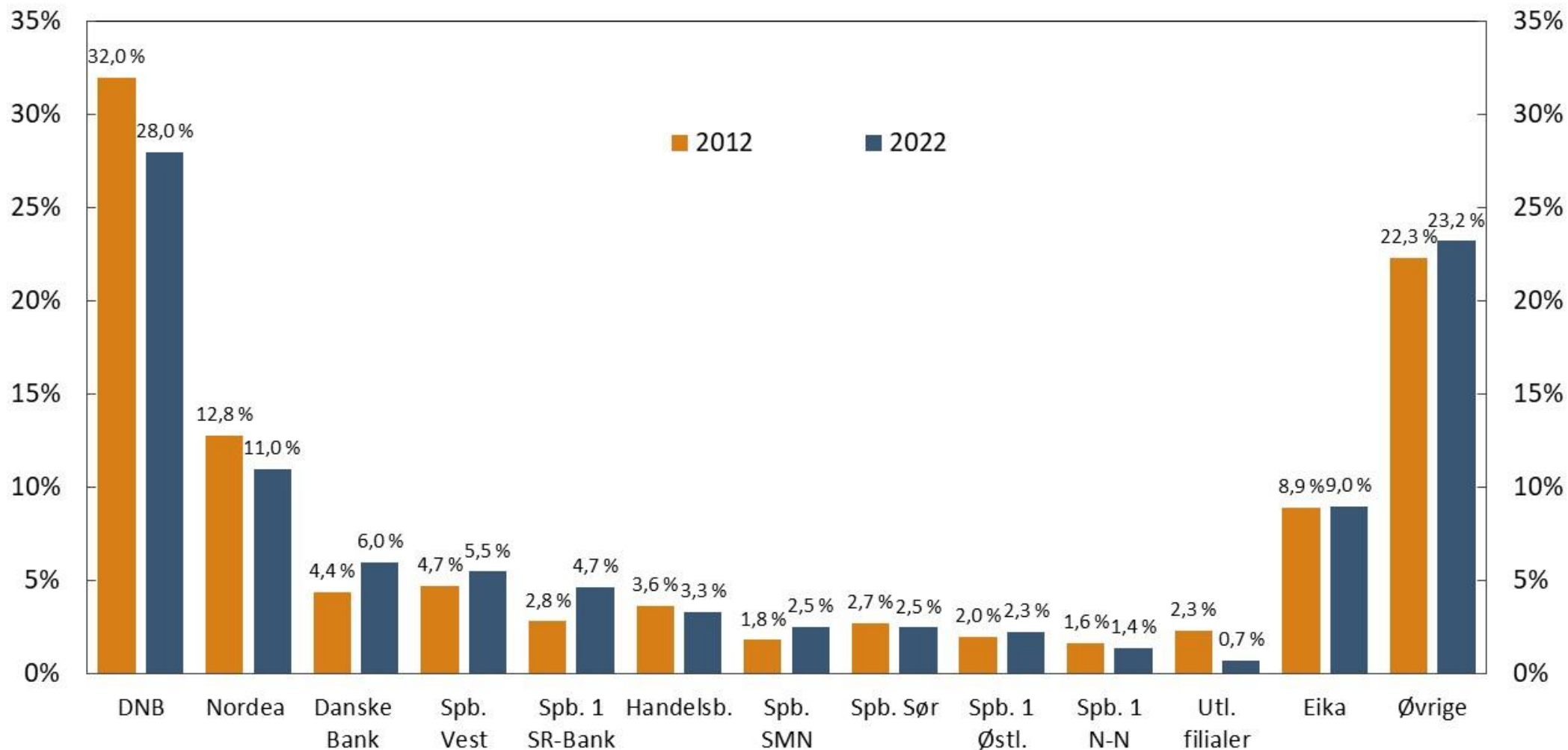
4.1 Norsk banksektor er lite konsentrert

Samlet markedsandel for de to største bankene målt i utlån til personmarkedet i 2022

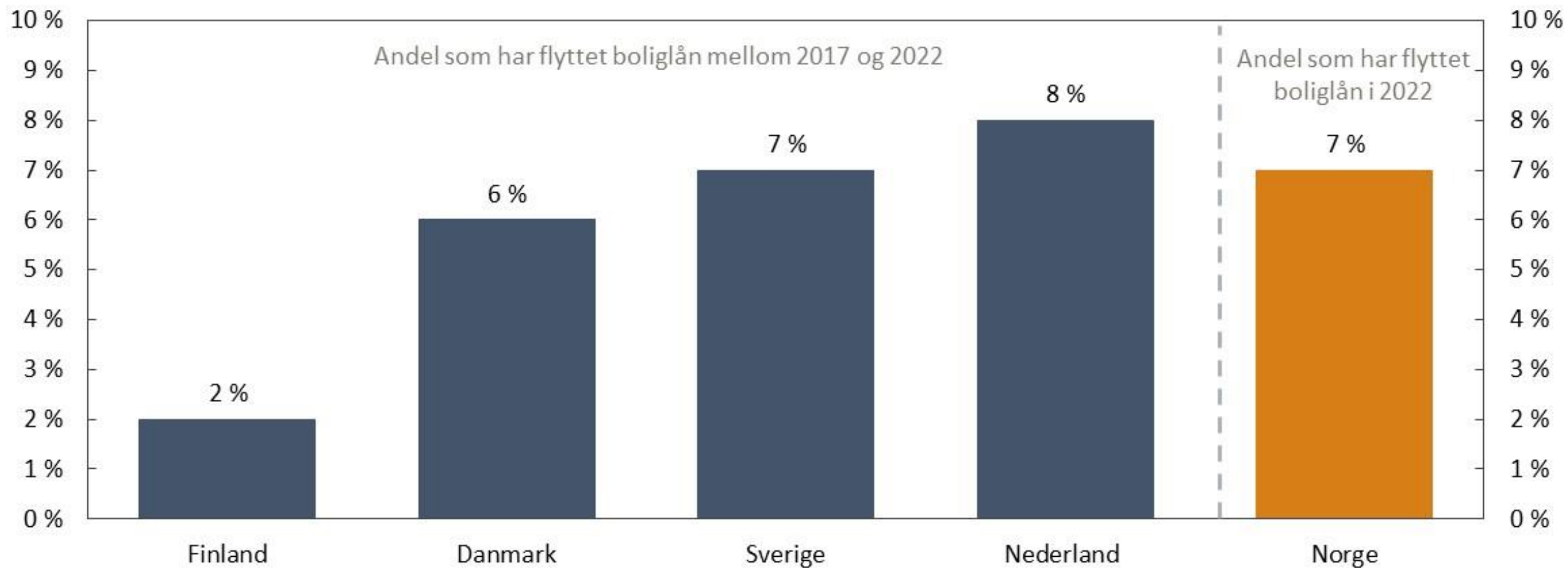
4.2 De største bankene i Norge har tapt markedsandeler

Markedsandel for utlån til personmarkedet

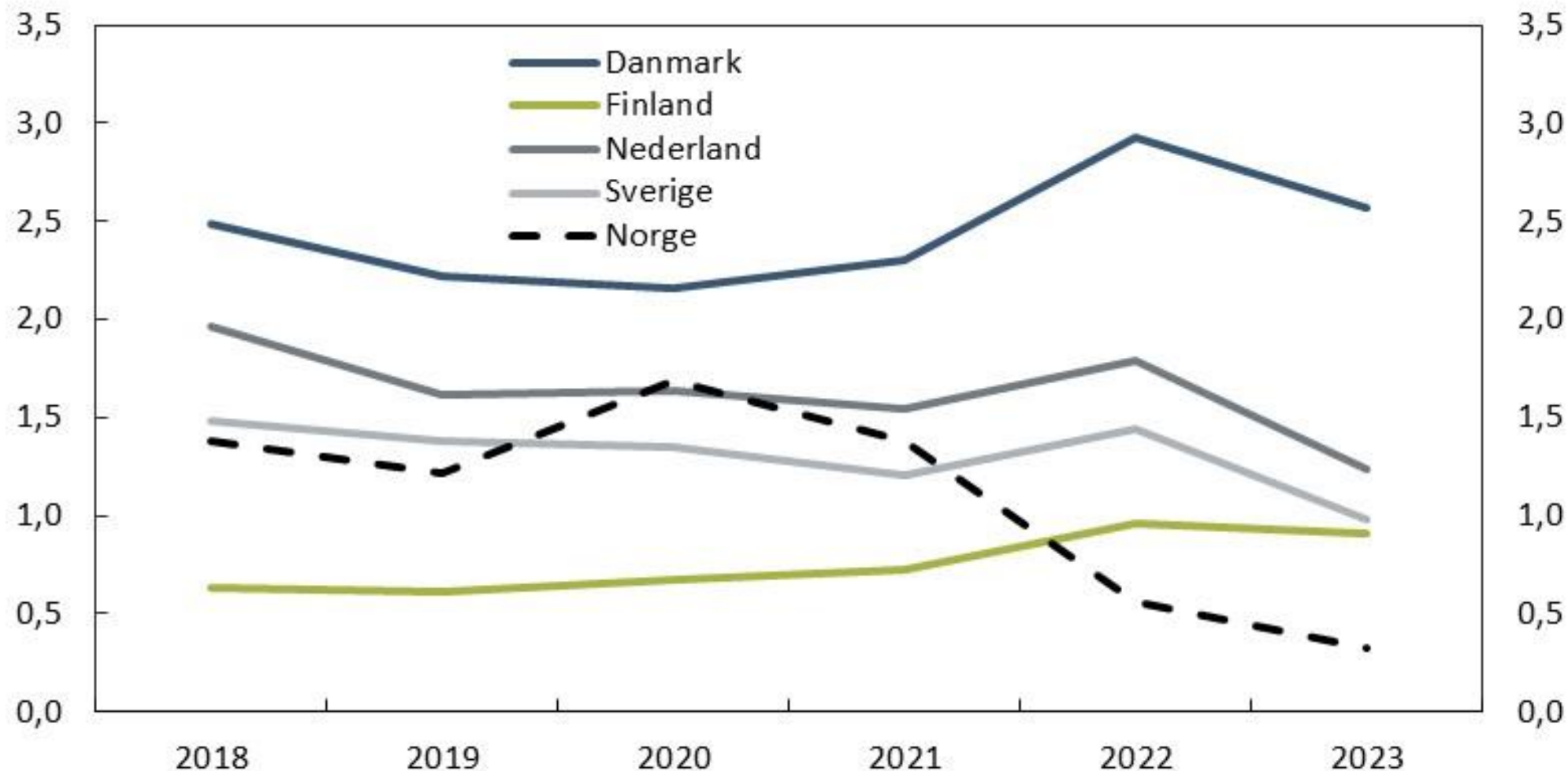
4.3 Norge har høy kundemobilitet på boliglån

Andel privatkunder som har byttet leverandør av boliglån i perioden 2017-2022, og i 2022 (Norge)

4.4 De norske bankene har en lavere margin på boliglån

Gjennomsnittlig utlånsmargin på lån til boligkjøp for husholdninger

4.5 Økning i styringsrenten har fått større gjennomslag i innskuddsrentene i Norge

Innskuddsbeta fra Januar 2022 til September 2023

	Økning i innskuddsrente	Økning i styringsrente	Innskuddsbeta
Norge	2,04	3,75	54 %
Sverige	2,06	4,00	51 %
Danmark	1,22	4,20	29 %
Finland	0,88	4,50	20 %
Nederland	1,35	4,50	30 %

5. Markedets tilpasning til PSD2 og mulige effekter av PSD3-forslaget

Grunner til at ikke nye aktører har utnyttet mulighetene fra PSD2:

- Sterk konkurranse
- De fleste betalingstjenestene er gratis

⇒ Svak forventet lønnsomhet

PSD3 er først og fremst en utvidelse og forbedring av PSD2

- PSD3 kan gi bedre ansvarsregulering av nye aktører

Konklusjon

- Det er enkelt å bytte bank
  - Bankbytter kan forenkles ytterligere ved å justere bankbytteskjemaet og frikoble BankID fra kundeforhold
- Informasjon om ulike spareprodukter og bankbytteløsninger er lett tilgjengelig
  - Vi ser ikke behov for å endre innrapporteringskravene til Finansportalen
- Bransjenorm sikrer tilgang på banktjenester for ikke-digitale kunder
- Konkurransen er sterk
  - Automatisering og digitalisering har kommet de norske bankkundene til gode
  - Finansskatt og regulering har bidratt til å holde prisene oppe
- Sterk konkurranse og lave priser kan forklare hvorfor ikke nye aktører har utnyttet mulighetene fra PSD2

Konkurransen i bankmarkedet

XXX

xx. januar 2024

XX